

Raghu

స్వలితకావ్యకావ్య సుమనీ

✱ 'నమస్కారం గురువుగారో' అన్నాడు శిష్యుడు సమస్కారం పెట్టకుండానే. గురువుగారు కండువా పరుచుకొని వద్దా పనం వేయబోయి 'మరిచికోయి శిష్యుననం వేసి నిదురుగావున్న శిష్యుడు తలక్రిందు లాగా క్లౌజువులో కనపడేసరికి తన తప్పని తెలుసుకొని నాలుక్కొరుక్కొని మత్తా సర్దు క్కూర్చొని— 'శిష్యో జ్ఞానో నీకు కథలు గురించి చెప్పాను,' అన్నాడు. శిష్యుడు గట్ట గట్టా జేబులోనుంచి మడత పెట్టిన కాగితాన్ని తీసి చొక్కా జేబులోనుంచి

పెన్సిల్ తీసి 'చెప్పండి గురుగారూ! యివ్వాలంటా ఋణవడి వుంటాను. ఎన్నాళ్ల నుంచో ఈ విషయమే అడగాలనుకొంటున్నాను తను నోటిమీదుగానే అనేశారు' అన్నాడు భక్తి చూపించుతూ. గురువుగారు ఒళ్ళుతా నవ్వేశారు పప్పు గురుగాని శరీరమీద ప్రతిచోటా కన వడింది. శిష్యుడు గురువుగారి నోటివంక ఆశ్చర్యంగా, ఆదుర్దాగా చూశాడు. గురువు గారు చెప్పటం మొదలుపెట్టేడు. 'ఇప్పుడు కథలు చాలమంది రాస్తున్నారు. చాల నడలు కాస్తున్నాయి. చాల

టైములో రాస్తున్నారు. సహకార కథల కొర్రాగారాలు, సహకార కథల స్టోరులు వెలితాయి. 'వీక్షీలు, మంక్షీలు, అటూ యిటూ చెందని వక్లాలు — యిలా ఎన్నో వ్రాతకలు కథల్లోనే తమవొట్టు కప్ప కొంటున్నాయి. బాగానే వుంది. కాని ఎక్కువ కథల్లో స్పీరిట్ వుండటంలేదు. కథల్లో స్పీరిట్ వుండాల. స్పీరిట్ లేని కథ పదివినట్టుండదు. అది అనలు కథే కాదు. చివరకు కాకరకాయ కూడ కాదు. ఆ కథ కంచి వెళ్ళబోయి గామేశ్వరం వెళ్ళింది. నాల్గవ కథల్లో స్పీరిట్ వుండాలి.

స్పిరిట్ అన్నాడు గురువుగారు. చివరిసారి గట్టిగా అని పాడుం ఓ పట్టు పట్టారు. 'అంటే ఏమిటి స్వామి' అన్నాడు శిష్యుడు.

గురువుగారికి మాట తడబడింది. ఏదో అనబోతే వెదవులు కదలేదు. అటూ యిటూ బెదురు చూపులు చూసి మళ్ళా పాడుం ఓ పట్టు పట్టి 'అదే అదే' అన్నారు.

'అంటే వివరంగా చెప్పండి గురూ గారో' అన్నాడు శిష్యుడు వినయంగా వంగి. ఇక గురువుగారికి చెప్పక తప్పలేదు.

'స్పిరిట్ అంటే స్పిరిటే. దానికి రంగూ, రుచి, వాసనా యిత్యాదులు వుండవు. లేకపోయినా వున్నట్టే వుంటుంది. కంటికి కనపడకపోయినా చూడొచ్చు. సువ్వు కాబోయే కథకుడివి గనక అనుభవం మీద సంపాదించు' అన్నాడు గురువు.

సంపాదించటానికి బయలుదేరాడు శిష్యుడు. ఎన్నో నదీతీరాళు, నముద్రపు టొడ్డులు, కాలేజీలు, కాలేజీలు, నూరెట్లు, రోడ్లు, చిల్లర దుకాణాలు — అన్నీ తిరిగి వినరకు ఓ బోర్డు దగ్గర ఆగిపోయాడు. బోర్డులో తెలటి రంగులో ఎరటి అక్షరాలతో 'ఇవట అన్నిరంగుల స్పిరిట్లు అమ్మ అడును' అని రాసివుంది.

శిష్యుడు ఆశ్చర్యపోయాడు. గురువుగారు స్పిరిట్ ఒకటే అన్నాడు. ఎన్నో రకాలు వుంటాయనలేదు. మరి ఏడు 'అన్నిరకాల'

స్పిరిట్ లేని కథ

అని రాశాడు. ఇందులో ఏదో మిస్టరీ వుంది. గురువుగారికి అసలు తెలియదా? తెలిసి చెప్పలేదా? ఒకవేళ అన్నీ చెప్పే గురువుని మించిన శిష్యుణ్ణి అయిపోతానని భయపడిపోయివుంటాడు... ప్హ... ప్హ... ప్హ' అని ఓ మాయలసకీరు నవ్వు నవ్వి షాపు లోకి వెళ్ళి 'స్పిరిట్' కావాలి' అన్నాడు.

'ఏం స్పిరిట్ సార్, డివేవర్డా, మెడి కేటెడా, వేపర్డా, వెరేఫ్యూస్టా? — ఏది కావాలి సార్' అన్నాడు షాపువాడు. బోర్డు దగ్గర వెయ్యవలసిన తెల్లముఖం యిక్కడ వేసి తేరుకొని 'అదేనయ్యా కథలకు కావాలి' అన్నాడు.

ఈసారి షాపువాడు తెల్లముఖం వేశాడు. చాలసేపు ఆలోచించి బుర్ర గోక్కొని 'ఇక్కడ అటువంటివేమీ వుండవు సార్' అన్నాడు బాధగా బేరం పోయినందుకు.

రోడ్డు మీద వడ్డ శిష్యుడికి అంతా అయోమయంగా వుంది. ఏమి చేయాలో తోచటంలేదు. ఆ స్పిరిట్ ఏమిటో ఎక్కడ దొరుకుతుందో అంతు బట్టటం లేదు. 'అనుభవం మీద సంపాదించు' అని గురువు అజ్ఞ. అనుభవం ఎలా వస్తుంది? తిరగటంవలన. తిరక్క బోల్తానుంది ఈ దేశంలో చెడిపోయారు. మగాడు బాగు వడటానికి తిరుగుతాడు. అడది చెడాలనుకొని తిరుగుతుంది. అంచేత

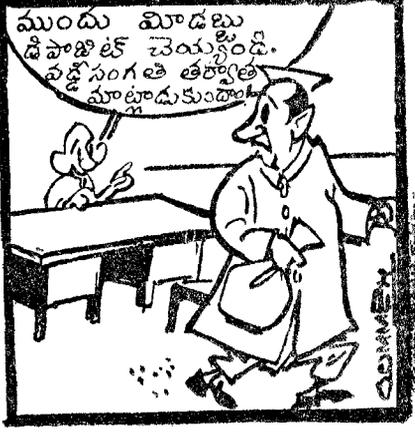
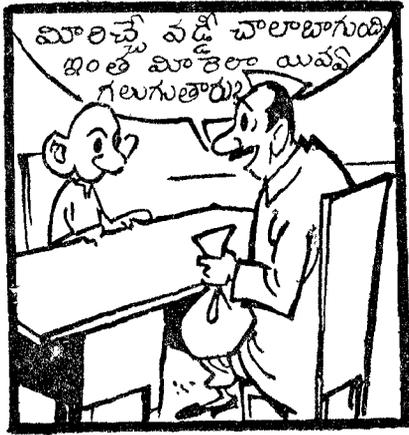
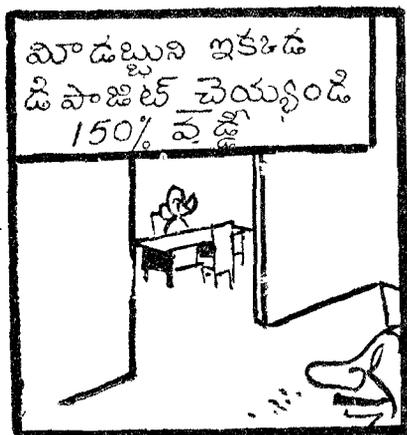
అనుభవించటానికి నేను తిరగాల్సిందే.' అని ఏన్నోరోజులు పగలనక, రాతనక, ఎండనక, తెగతిరిగాడు. కంటికి నిద్రలేదు. నోటికి తిండిలేదు, స్పిరిట్ ని సాధించనిదే వెళ్ళ కూడదనుకొన్నాడు. చిక్కాడు, కల్యం అయ్యాడు, గుడ్డలు చిరిగాయి. గెడ్డం మోకాళ్ళదాక వెరిగింది.

ఒకరోజు హఠాత్తుగా ఓ వ్యక్తి, ఆ గెడ్డాన్ని పట్టుకొని గుంజి నిలేసి 'ఆరి సువ్వు లా సుబ్బి — నన్యానుల్లో వివ్వడు కలసిపోయావు?' అన్నాడు. శిష్యుడు సుబ్బికి తలకొట్టే సినంతవనయింది. అతగాడు చిన్న నాటి స్నేహితుడు. ఒక్కొక్కక్కాసే ఎన్నో ఏళ్ళ చదివి బదుసార్లు తండ్రి అయ్యే నాటికి ఆ కాలేజీలో యింకా చదవ్వలసినవి రెండు క్లాసులుండటంవలన మానేసి ఎక్కడికో వెళ్లిపోయాడు. ఆ స్నేహితుడు చూస్తే శిష్యుడికి కొంచం ధైర్యంవచ్చింది. సాయం చేస్తాడని నమ్మకం ఏర్పడింది అందుకని. వాడేమన్నా కోపగించుకోకూడదని కోపాన్ని వాయిదావేశాడు.

'ఒరేయ్ నాకు స్పిరిట్ కావాలిరా' అన్నాడు చేతులు పట్టుకొని. స్నేహితుడు అనుమానంగా చూశాడు.

'బాబ్బాబూ—యిని చేతులుకావు. నీకు వుణ్ణం వుంటుంది. ఇక నాకు తిరిగే ఓపిక లేదు. ఆ స్పిరిట్ ఏదో యంత గొంతులో పోయి' అని బలిమూలకొన్నాడు. ఈసారి స్నేహితుడు పగలబడి నవ్వి 'ఒరేయ్

మారి రామ్

మామూలు మి నా సు ల కు ఏదైనా పని చేస్తుంది. కాని నవ్యానుల్లో కల్పిన తర్వాత ముడిపదార్థాలు తప్ప పనిచేయవు. నువ్వు ఇంతగా భాగుపడతానని నువ్వు పరీక్ష సాస్తే నవుడుకూడ అనుకోలేదు, నా వెంట రా.' అన్నాడు.

శిష్యుడు పెంపుడుకుక్కలా వెంటబడ్డాడు. కొంచెంపేనట్లతర్వాత శిష్యుడు, స్నేహితుడు బాడుగావున్న 'బార్'లో కూర్చోవ్వారు. మధ్య టేబిల్ మీద రెండు మూడు గ్లాసులు ఒక సీసా వున్నాయి. సీసాలోది గ్లాసులోకి పంచి 'ఇక కోట్టేయ్' అన్నాడు స్నేహితుడు. 'ఇదేమిటి' అన్నాడు శిష్యుడు.

'స్పిరిట్ అంటే యిదేనోయ్ అలస్యం చేయక.'

'మరి స్పిరిట్ కనవడదే.'

'అదంతే కనవడదు. ఇందులో కల్పి వుంటుంది. దానికి రంగు, వాసనా వుండదు. వుంటుంది. దానికనవడదు. ఇక కోట్టేయ్'.

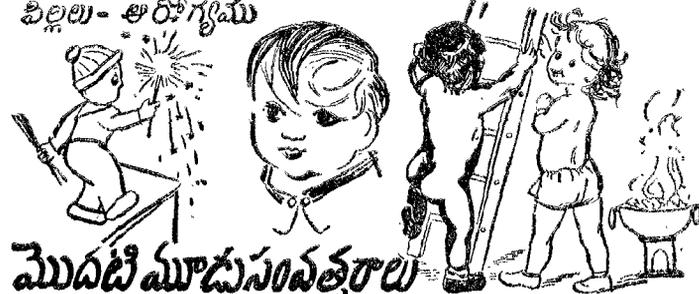
శిష్యుడికి బోల్డు సంతోషం కల్గింది. సరిగ్గా గురువుగారు యిదే మాటలు చెప్పాడు. కాబట్టి ఇందులో నిజంవుంది. ఇదే నిజమైన 'స్పిరిట్' అని గుంబ గ్లాసు గుంబ తాగేసేడు. తర్వాత శిష్యుడు స్నేహితుడి వందరంగుల్లో చూశాడు. బూతులు తిట్టాడు. గ్లాసులు పగలగొట్టాడు. టేబిల్ ని తిరగబెట్టాడు. ప వ్ల య ర్ని కొట్టాడు. బార్ వాడివేత తిట్లు తిన్నాడు. చేతులతో సాకుతూ బయటకు నడిచాడు. శిష్యుణ్ణి చూసి స్నేహితుడు పశ్చాత్తాపపడి, ఆ పశ్చాత్తాపంలో మరో రెండు గ్లాసులు వేసి స్నేహితుడి ఇంటికిచేర్చి 'ఇప్పుడు నీకు స్పిరిట్ బాగా వస్తోంది, రాసుకో పో' అని తను పోయాడు.

స్పిరిట్ అనగానే శిష్యుడికి ఒళ్లు గగు ర్రోపేచి గుంబ దాగితాలు తీసి ఏ చే వో వ్రాశాడు, కొన్నాళ్ల కది 'మూజైన్' లంటి 'మూజైన్' పులోపడింది. దానిని వదిలి బోల్డు మంది బాగా రాశాడన్నారు. మెచ్చుకోవ్వారు.

ఇంకా చాలామంది 'ఈ కథ చదివితే సింహాడు. గర్వంగా తిరిగిండు. గుండెల్లీ దాగక్కర్లేదన్నారు.' ఇది గొప్ప విక్రమి మెంట్ అన్నారు కొంతమంది.

ఆ వచ్చిన పేరుకి శిష్యుడి చాలా సంతో లేదు, ప్రాగటం మాననూ లేదు.

బిల్లులు - ఆరోగ్యము

మొదటి మూడు సంవత్సరాలు జీవితంలో ఆతిముఖ్యమైనవి!

డాక్టర్ కె వెంకటేశ్వరరావు

మనదేశంలో ప్రతి వెయ్యి ప్రనవాలకి వలభై మంది పిల్లలు ఒక సంవత్సరం నిండ కుండా చనిపోవడం జరుగుతున్నది. పిల్లలకి పోషణ సరిగా లేకపోవడమే దీనికి ముఖ్యకారణం. అంటువ్యాధుల వల్ల చాలా మంది పిల్లలు ప్రాణాలు కోల్పోకపోయినా తాత్కాలికమో, నిరంతరమో అయిన శారీరక బాధలకి గురి అవుతున్నారు.

ఈ మొదటి మూడు సంవత్సరాలలోనే ప్రతి మనిషికి మెదడు పూర్తిగా పెరుగు తుంది. ఈ కాలంలో పిల్లలకి సరైన పోషణ లేకపోవడం వల్ల వారి ప్రమాణశక్తి లోపం చదం, మానసికమైన దౌర్బల్యానికి గురి కావడం జరుగుతుంది. ఈ వయసులో వారికి వలైన పోషణ ఉండేలా చూడడం పెద్దల ముఖ్య కర్తవ్యం.

మొదటి మూడేళ్లలోనే వాంతులు, విరోచనాలు పిల్లలకి రావడానికి ఎక్కువ అవకాశం ఉంది. వాంతులు, విరోచనాలు ఎక్కువగా అవుతున్నప్పుడు వెంటనే వైద్యుని సహాయం పొందాలి. అలా తక్షణ వైద్య సహాయం చేయించనందు వల్ల చాలా మంది పిల్లలు చనిపోవడం జరుగుతున్నది.

ఈ వయసులో పిల్లలు ఒకచోట నిలక డగా ఉండరు. కుంపట్ల మీద పరుగు తున్న పిల్లని మొదలైన వాటిని మీద పోసుకోవడం, రోడ్ల మీదికి పరిగెత్తి ప్రమాదా దాల పాలు గావటం, మెట్లు ఎక్కి అక్క డ్దించి పడి అవధికి గురి కావటం, కొన్ని సందర్భాలలో ప్రాణాపాయం సంభవించడం జరుగుతున్నది. కాబట్టి పిల్లలు ప్రమాదకర మైన ప్రదేశాలకి వెళ్లకుండా, మెట్లు

మొదలైనవి ఎక్కకుండా పెద్దలు జాగ్రత్త తీసుకోవాలి. పిల్లలకి మూడు సంవత్సరాలు నిండే వరకూ ఈ ప్రమాదాల నించి వారిని కాపాడతే శిశు మరణాలని చాలా చరకూ అగ్గించవచ్చు. **డాక్టరు వద్దకి వెళ్తున్నప్పుడు గుర్తుంచుకోవలసిన ముఖ్య పిషయాలు :**

1. పాన పుట్టినప్పుటి గురువు.
2. పూర్తిగా వెంటా నిండిన తర్వాత పుట్టినదా లేక ముందే పుట్టినదా?
3. పాన పుట్టినప్పుడు బిడ్డ నిలం రంగుగా ఉందా లేక చూమూలుగా ఉన్నదా?
4. పూర్తి నవ్వుడు అయి ధాని ఉపయోగించడంగానీ, అవరోపనగానీ జరి గిందా?
5. పుట్టినప్పుటినుంచి బిడ్డకి యిచ్చిన ఆహారం.
6. వ్యాధి నిరోధక డాషధాలు, ఇంజక్షన్లు యిచ్చిన నివరాలు.
7. పుట్టిన వప్పుటి నుంచి బిడ్డకి వాడిన నందులు వగయిరాల నివరాలు.
8. ఫిట్స్ మొదలైనవి వచ్చి ఉంటే అవి మొదలైన వయస్సు, వచ్చినప్పుడు ఎంత సేపు ఉంటాయన్నది, వచ్చిన తర్వాత పిల్లల చూసుకే ప్రవృత్తి ఎలా ఉంది? అన్న విషయాలు.
9. వాంతులు విరోచనాలు, అవుతుంటే అవి మొదలైనప్పుటి నుంచి వాడిన, వాడుతున్న నందులు వగయి రాల నివరాలు.
10. వాంతులు విరోచనాలు, అవుతుంటే అవి మొదలైనప్పుటి నుంచి వాడిన, వాడుతున్న నందులు వగయి రాల నివరాలు.

ఈ విషయాలన్నీ పిల్లలని డాక్టరు దగ్గరకి తీసి వెళ్లేటప్పుడు ప్రతివారూ ముఖ్యంగా గుర్తుంచుకోవాల్సిన అవసరం ఎంతైనా ఉన్నది.